UUTISET

Mutta jottei totuus unohtuisi, Eurooppa ja euromaat ovat vielä maakuntatason kisailijoita elvytyksen tasossa verrattuna vaikkapa Japaniin tai Yhdysvaltoihin. **PAAVO JAUHIAINEN PALSTALLAAN**

TALOUDESTA LYHYESTI

Merkel kehuu Kreikan uudistuksia

Ateenassa vieraileva Saksan liittokansleri **Angela Merkel** kehuu Kreikan talousuudistuksia. Merkel vieraili tiistaina Ateenassa.

Merkelin mukaan nykyinen tiukka talouskuri on paras keino nostaa Kreikka talouskriisistä.

Ateenan keskustassa Merkeliä vastustavat mielenosoitukset muuttuivat väkivaltaisiksi alkuillan aikana.

Rehn: Kreikalle lisäaikaa

EU:n finanssikomissaari **Olli Rehn** sanoo, että Kreikalle pitää harkita kahden vuoden lisäaikaa talouden sopeutusohjelmaan.

Kreikka on jo useiden viikkojen ajan sanonut, että se tarvitsee lisäaikaa selvitäkseen talousuudistuksistaan.

Kreikan talouden näkymät ovat synkistyneet viime viikkoina.

POLITIIKASTA LYHYESTI

Savolaiset vastustivat vaalipiiriuudistusta

Eduskunnan savolaiskansanedustajat asettuivat tiistaina liki yhtenä miehenä vastustamaan hallitusneuvotteluissa tehtyä kauppaa Itä-Suomen vaalipiiriuudistuksesta. Vihreiden hallitukseen tulon hinta sai erityisesti sosiaalidemokraatit edelleen kakistelemaan.

Hallitus esittää eduskunnan käsittelyyn tulleessa uudistuksessa, että Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan vaalipiirit yhdistetään uudeksi Savo-Karjalan vaalipiiriksi sekä Etelä-Savon ja Kymen vaalipiirit uudeksi Kaakkois-Suomen vaalipiiriksi. Muutos tapahtuu jo seuraavissa vuoden 2015 eduskuntavaaleissa.

Vantaan huostaanotto ei aiheuta jatkotoimia

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen **Maija Sakslin**in mukaan Venäjällä suurta huomiota herättänyt Vantaan huostaanottotapaus ei anna aihetta jatkotoimiin.

Rahoitusmarkkinavero etenee EU:ssa 11 maan voimin

Suomi jää toistaiseksi finanssiveron valmistelun ulkopuolelle. Euroalueen valtiovarainministerit ojensivat alkuviikolla jälleen kerran Kreikkaa.

MAURI RATILAINEN/COMPIC

Muun muassa osakekauppoja rokottava rahoitusmarkkinavero on herättänyt kiistelyä sekä EU:ssa että kotimaassa. Varsinkin pankit ovat uhanneet siirtää toimintojaan veron ulkopuolisiin maihin. Osuuspankin pörssisalissa pörssimeklari Patrik Hedberg.

BRYSSEL (MT)
Osakekauppoja ja sijoituksia koskeva rahoitusmarkkinavero etenee EU:ssa.

Tiistaina Luxemburgissa kokoontuneista EU-valtiovarainministereistä 11 ilmoitti lähtevänsä mukaan uuden finanssiveron valmisteluun. Niin sanottuun tiivistettyyn yhteistyöhön tarvitaan vähintään yhdeksän jäsenmaata.

”Valmistelussa päästään nyt eteenpäin. 11 maata on enemmän kuin riittävä määrä tiivistettyyn yhteistyöhön”, EU:n vero- ja tullikomissaari **Algirdas Šemeta** iloitsi. Komissaari lupaa esityksen verosta marraskuun aikana.

11 maan joukossa ovat Saksa, Ranska, Belgia, Kreikka, Itävalta, Portugali, Slovenia, Italia, Espanja, Viro ja Slovakia. Suomi ei ole mukana, koska hallitus ei ole päässyt yksimielisyyteen veron käyttöönotosta. Valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd.) on kannattanut rahoitusmarkkinaveroa, pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) taas vastustaa.

Veron jyrkimpiä vastustajia ovat Ruotsi ja Britannia, jotka pelkäävät sen heikentävän talouskasvua ja siirtävän finanssikauppaa EU:n ulkopuolisiin maihin.

Veron yksityiskohdat ovat toistaiseksi täysin auki. Komissio haluaisi siitä saatavat varat EU:n budjettiin. Esimerkiksi Saksa haluaa kuitenkin pitää verotuoton itsellään.

Kreikalle viikko aikaa uudistuksiin

Yhä syvempien talousvaikeuksien kanssa kamppaileva Kreikka sai euromailta viikon aikaa osoittaa, että se on toteuttanut kaikki vaaditut talousuudistukset. Vasta sen jälkeen maa voi saada seuraavan 30 miljardin lainaerän käyttöönsä. Ilman tukilainaa Kreikan rahat loppuvat marraskuussa.

Euroryhmän puheenjohtajalla **Jean-Claude Junckerilla** riitti kuitenkin uskoa Kreikan uudistuksiin.

”Olen vakuuttunut Kreikan hallituksen tahdosta tehdä kaikkensa, jotta vaatimukset täyttyvät”, Juncker sanoi maanantai-iltana.

Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n pääjohtaja **Christine Lagarde** sen sijaan puhui astetta tiukempaan sävyyn.

”Kreikka on tehnyt paljon, mutta lupaukset eivät riitä. Uudistukset täytyy myös toteuttaa.”

Kreikkaa paremmassa jamassa oleva Portugali sai eurooministereiltä päätöksen seuraavan lainaerän maksusta ja vuoden lisäajan alijäämävaatimusten täyttämiseen.

Kriisirahasto vihittiin käyttöön

Myös euromaiden pysyvä kriisirahasto EVM aloitti toimintansa virallisesti maanantaina.

EVM on euromaiden perustama rahoituslaitos, joka ei ole osa EU:ta, vaikka maininta siitä lisättiinkin unionin perussopimukseen vuosi sitten.

Rahaston peruspääoma on yhteensä 700 miljardia euroa, josta 80 miljardia on jo maksettu ja 620 miljardia maksetaan vaadittaessa. Suomen osuus pääomasta on noin 12,5 miljardia, josta 1,44 miljardia on maksettu. Suurimmat rahoittajat ovat Saksa 190 miljardin, Ranska 142 miljardin ja Italia 125 miljardin osuuksilla.

Rahaston enimmäislainamääräksi on sovittu 500 miljardia euroa. Toistaiseksi päätös on tehty sadan miljardin tuesta Espanjan pankkisektorille, jonka ensimmäinen erä on tarkoitus maksaa marraskuussa.

Pysyvän EVM-mekanismin rinnalla toimii edelleen väliaikainen kriisirahasto ERVV, joka hoitaa Kreikan, Irlannin ja Portugalin tukipaketteja.

Rahastojen yhteenlaskettu enimmäislainamäärä on kuitenkin rajattu 500 miljardiin euroon.

NIKLAS HOLMBERG

PÄIVÄN KYSYMYS

Uusien passien eläimet on valittu maakuntien nimikkoeläimistä.

Miksi Suomen passissa on poron kuva?

Uudet passit tulivat käyttöön elokuun lopulla. Passi on tuttuun tapaan viisivuotinen ja siinä on viininpunaiset kannet, mutta sen takasivulla on lumihiutaleita ja passin sivuilla juoksee, lentää ja loikkii liuta erilaisia metsäneläimiä. Miksi, poliisin lupahallintopäällikkö Minna Grånsten?

”Passeista on tarkat kansainväliset säädökset, mutta jokainen maa voi tehdä passikirjasta omannäköisensä ja aika monessa maassa on tapana tehdä kuvakirjamainen passi. Ulkonäköä ja turvatekijöitä uudistetaan aina, kun sopimuskausi valmistajan kanssa päättyy. Se on nyt ainakin neljä vuotta.”

Miksi passissa esiintyy juuri orava, sammakko, poro, siili, kärppä, kurki ja oikeanpuoleisella lehdellä toistuu hirvi?

”Ehdolla oli Suomelle tyypillisiä kasveja, rakennuksia ja linnoja, mutta päädyimme eläimiin. Ne on valittu maakuntien nimikkoeläimistä. Jos passia lehteilee nopeasti, hirvi näyttää juoksevan. Se on myös yksi passin turvatekijöistä: kun sivut ovat erilaisia, väärentäminen on vaikeampaa.”

Missä mikrosiru on ja mitä tietoa se sisältää?

”Siru on piilossa tietosivun sisällä, ja se sisältää yksilötiedot ja lisäksi biometrisen tunnisteen eli sormenjäljen.”

Missä Suomen passit tehdään ja kauanko tämä tyyli säilyy?

”Passi tehdään Hollannissa ja yksilötiedot lisätään Suomessa.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

Työeläkeote tulee postissa

Työeläkeotteiden postitus myel-vakuutetuille on alkamassa. He saavat ne tällä ja ensi viikolla.

Viestinnän asiantuntija **Elina Nihtilä** Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta kertoo, että työeläkeote on ensi kertaa täysin kattava. Elinaikakerroin otetaan huomioon.

Kunnan ja valtion palveluksesta kertyneet työeläkkeet lasketaan eläkelaskelmaan, jos saaja on työskennellyt julkisella alalla. Opinnoista ja perhevapaista karttunut eläke merkitään.

Kunkin eläkettä päivitetään viime vuoden lopun tietoihin. Otteella luetellaan työnantajat, palkat ja niistä kertynyt eläke. Ne kannattaa tarkistaa huolella.

”Ne vaikuttavat eläkeajan ansioihin”, Nihtilä huomauttaa.

Elinaikakerroin määritellään kullekin ikäluokalle aina 62 vuoden iässä. Eliniän pitenemisen merkitsee vajaan prosentin vähennystä ikäluokan 1948 eläkkeisiin.

Kerroin kaventaa 1958 syntyneiden eläkettä arviolta kuusi prosenttia. Elinaikakerroin lasketaan viiden edellisvuoden kuolleisuustilastoja hyödyntäen.

Yli 50-vuotiaat saavat otteella arvion eläkkeensä tasosta, jos työskentelee 63-, 65- taikka 68-vuotiaaksi. Muut löytävät tiedon sähköisestä työeläkeotteestaan.

Nihtilä toivoo työeläkeotteen herättelevän miettimään, onko myel-työtuloa tarve päivittää.

”Työtulon nosto vaikuttaa välittömästi sosiaaliturvan etuihin sekä eläkkeisiin.”

Johtaja **Antti Huhtamäki** Melasta sanoo vakuutettujen havahtuvan, kun postista kolahtaa työeläkeote. Infopaketti lähetetään alkuvuonna.

”Suurta ryntäystä työtulojen korottamiseen ei silti ole.”

Työeläkeotteen Mela lähettää nyt 47 000 vakuutetulleen. Kuntien eläkevakuuttaja Keva jakoi osan otteista niille, joilla enin tulo kertyi kunnasta tai valtiolta.

Sähköinen työeläkeote on huhtikuusta alkaen vuosittain luettavissa esimerkiksi *mela.fi*-sivuilta. Asiointipalveluihin kirjaudutaan omilla pankkitunnuksilla. Yli 8 000 perehtyi verkossa jo omiin eläketietoihinsa. Viime vuonna kävijöitä oli yhteensä 15 000.

Melan viestintäpäällikkö **Markku Pulkkinen** uskoo viimevuotisen kävijämäärän selvästi ylittyvän. Alle 50-vuotiaat löytävät arvion työeläkkeestään vain verkosta. **JUHANI VIITALA**

JAUHIAISEN PUSSISTA

Elvytyksen mallinäyte

Euro purjehti ensimmäiset vuotensa myötäisessä.

Kun totuus Euroopan kahtiajakautuneisuudesta vähitellen paljastui, on myötäinen muuttunut vastatuuleksi. Talouden kasvu on taantunut. Sitä vähäistäkin kasvua on pidetty yllä niin kotitalouksien kuin valtioiden elvytyksellä, kovalla velanotolla.

Myös moraalin alueella on tapahtunut luterilaisesta tiukkapipoisuudesta lipsumista.

Harmaan talouden sadot ovat yhtä suuremmat etenkin Välimeren maissa. Veroparatiiseista on tullut arkipäivän työväline kaikille vähänkin verosuunnittelua ymmärtäville. Tulotasokuilu kasvaa. Sitä ruokkii perisynti nimeltä ahneus.

Oman hiivansa ahneuden soppaan on heittänyt myös poliittinen päätöksentekijä. Se on alentanut yhteiseen hyvää tulevien ropojen suhteellista tasoa merkittävästi juuri parhaiten toimeentulevien osalta.

Kotitaloudet ovat osallistuneet elvytykseen vahvalla panoksellaan. Kun euromaiden kotitalouksien velka oli vielä kymmenen vuotta sitten 75 prosenttia vuotuisesta käytettävissä olevasta tulosta, se on tällä hetkellä jo yli sata prosenttia.

USA:n valtion velka
Toisen maailmansodan aika ja nykyaika

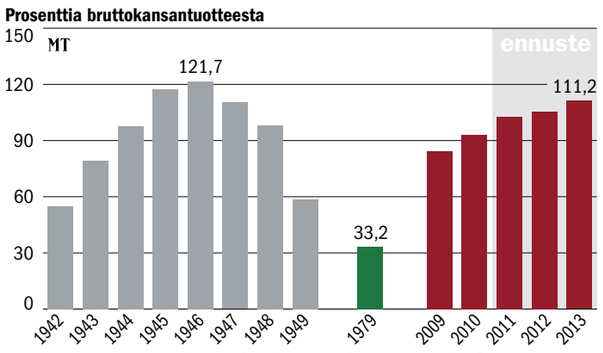

Lähteet: USA:n liittovaltion finanssiministeriö ja Oecd (ennusteosa)

Julkisen vallan velkaantuminen on toinen elvytyksen makromuuttujista. Siinä euromaat ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana onnistuneet hyvin. Euromaiden julkinen velka on kasvanut kymmenessä vuodessa 60 prosentin tasosta lähes sataan prosenttiin.

Mutta jottei totuus unohtuisi, Eurooppa ja euromaat ovat vielä maakuntatason kisailijoita elvytyksen tasossa verrattuna vaikkapa Japaniin tai Yhdysvaltoihin.

Japanin julkinen velka on tätä nykyä jo runsaat 200 prosenttia bruttokansantuotteesta. Merkillepantavaa, jopa merkillistä, on, että tästä huolimatta Japanin valtion korkotaso on maailman alhaisin.

Tähän on syynä se, että Japani on pystynyt itse rahoittamaan alijäämänsä jatkuvan vaihtotaseylijäämän ansiosta. Siis maa on koko ajan oikeasti vaurastunut. Oikeaa vaurastumistahan on se, että maahan tulee enemmän ropoja kuin maasta lähtee.

Yhdysvaltoja ei kuitenkaan lyö mikään maa elvytyksen voimassa ja massiivisuudessa. Valtion budjettialijäämä on ollut jo pitkään 30–50 prosenttia valtion liikevaihdosta eli tuloista. Vaihtotasealijäämäkin on maailmanennätysluokkaa. Maa on siis velkaantunut myös ulos.

Oheinen taulukko kertoo omaa karua kieltään tästä lajissaan maailmanennätysmaasta. Tasaisen taulukon kehityksen mukaan Yhdysvallat saavuttaa jo vuonna 2015 suhteellisessa julkisessa velassaan maailmansodan lopun tason. Hirmuista, sanoisi Paasikivi, jos eläisi.

Yhdysvaltojen kehitys kuvaa liittovaltion poliittisen päätöksenteon rappiotilaa. Tuohon tuskin kannattaa Euroopassa pyrkiä. **PAAVO JAUHIAINEN**

Kirjoittaja on entinen yritysjohtaja, joka tarkastelee taloustilastoja tällä palstalla.

Tehokas APS-esikiihdytyskela – lisää tehoa ja tuottavuutta.

C450 ja C540 taittopöydät –monikäyttöisyyttä ja käytön helppoutta

TerraTrack –jousitettu kolmannen polven kumitelasto, 40 km/h siirtonopeus

Ennakkokaupan edut 14.12.2012 saakka:

Aito CLAAS C450 taittopöytä lisähinta vain **11.000 €**

C540 lisähinta **11.500 €**

alv 0%!

KONE-FORUM
TAMPEREEN
MESSU- JA URHEILUKESKUKSESSA
11.–13.10.2012

Opintomatka Saksan Harsewinkeliin Euroopan johtavalle puimuritehtaalle edullisesti!
Tutustu ennakkokaupan sivustoon www.ennakko2013.claas.com

Malli	Avero		Tucano				Tucano Hybrid		Lexion					Lexion Hybrid		
	160	240APS	320	430APS	440APS	450APS	470APS	480APS	620APS	630APS	650APS	670APS	670APS	750	760	770
Työleveys, cm	430	430	490	540	540	600	600	660	600	660	660	750	750	750	750	900
Teho, hv	158	198	238	265	286	306	326	378	305	359	359	449	431	466	490	551

KONEKESKO
www.konekesko.fi

CLAAS
Claas Euroopan Ykkönen - uutta tekniikkaa eri teholuokissa.